

INTENZIVNOST KMETOVANJA Kontaktna oseba na UMAR: Mateja Kovac	
PODROCJE RAZVOJA	Trajnostni razvoj – Integracija okoljevarstvenih meril v sektorske politike
OPIS INDIKATORJA	<p><u>Definicija:</u></p> <p>INTENZIVNOST KMETOVANJA (angl. Agricultural intensity)</p> <p>Višina hektarskih donosov in ucinki kmetijstva na okolje so v veliki meri odvisni od intenzivnosti kmetovanja. Spremljamo ga lahko z vecimi kazalniki, med katerimi posebej spremljamo porabo mineralnih gnojil, prodajo sredstev za varstvo rastlin (pesticidov), število živine na enoto kmetijskih zemljišč, povprečna mlečnost na žival, povprečni pridelki posameznih poljščin ter obseg ekološkega in integriranega načina kmetijske pridelave.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poraba mineralnih gnojil (ang. Consumption of fertilisers) je pridobljena oz. ocenjena iz podatkov o uvozu, izvozu in proizvodnji mineralnih gnojil in podatkov o zalogah (SURS, Statisticni letopis 2006). ▪ Prodaja sredstev za varstvo rastlin (ang. Wholesale of pesticides) je izražena v količinah aktivnih snovi, ki so bila na voljo kmetijskim pridelovalcem, pa tudi vsem porabnikom zunaj kmetijstva (za vzdrževanje železniških in cestnih koridorjev, športnih in komunalnih površin, za zaščito živil v skladiščih). Pri tem ni nujno, da so bile te količine tudi dejansko porabljene. V Sloveniji podatke zbira Fitosanitarna uprava RS, po njej pa jih povzema tudi Statistični urad RS (SURS, Statisticni letopis 2006). ▪ Število živine na enoto kmetijskih zemljišč (ang. Average number of animals per unit of utilised agricultural area) Prikazano je število živali v enotni merski enoti, ki je glava velike živine (GVŽ). Izhodišče za izračun koeficientov je 500 kg žive mase živali. Kmetijska zemljišča v uporabi so vsa zemljišča, ki jih kmetijska podjetja in družinske kmetije uporabljajo za kmetijsko pridelavo. To so njive in vrtovi, trajni nasadi ter trajni travniki in pašniki (SURS, Statisticni letopis 2006). ▪ Povprečna mlečnost na žival (ang. Average milk yield per animal) je količina namolzenega kravjega mleka na žival v posameznem koledarskem letu (namolzeno mleko / število krav molznic). ▪ Povprečna pridelka pšenice in koruze (ang. The average production per unit of area sown with maize and wheat) je skupna količina pridelane pšenice oz. koruze na enoto posejane površine s pšenico oz. koruze. ▪ Ekološko kmetovanje (ang. Organic farming) je način trajnostnega kmetovanja, ki v pridelavi hrane temelji na ravnovesju v sistemu tla-rastline-živali-clovek in zaprtem krogotoku hranil v njem. Rastlinska pridelava in reja živali potekata s pomočjo naravi ustreznih ukrepov in brez uporabe kemikalij - sintetičnih sredstev (Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil, Ur. l. RS št. 31/2001). Negativne vplive kmetovanja na okolje je sicer možno zmanjšati tudi z drugimi, milejšimi ukrepi, kjer uporaba naravi tujih sredstev ni prepovedana, pač pa izbrana in zmanjšana na minimum. Takšen način kmetovanja imenujemo integrirano kmetovanje (ang. <i>Integrated farming</i>). Ker pa je ekološki način kmetovanja najvišja stopnja okolju in potrošniku prijaznega kmetovanja, mu je posvečena posebna pozornost.

	<p><u>Podrobnejša metodološka pojasnila:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - SURS, Statisticni letopis 2006 - Kovac Mateja: Projekcije razvoja po področjih dejavnosti, njihov okoljski pomen ter posledice – kmetijstvo: uporaba mineralnih gnojil na hektar uporabne kmetijske površine. Raziskava 'Strategija gospodarskega razvoja Slovenije – okolje kot razvojni dejavnik v pogojih notranjega trga', Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. 2000, 6 str. - Kovac Mateja: Projekcije razvoja po področjih dejavnosti, njihov okoljski pomen ter posledice – kmetijstvo: uporaba pesticidov. Raziskava 'Strategija gospodarskega razvoja Slovenije – okolje kot razvojni dejavnik v pogojih notranjega trga', Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. 2000, 6 str. - Radej B., et al: Shema indikatorjev monitoringa okoljskega razvoja, Delovni zvezek Urada RS za makroekonomske analize in razvoj, št.7/letnik IX/2000. - Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil, Ur. I. RS št. 31/2001 - Pravilnik o integrirani pridelavi zelenjave, Ur. I. RS št. 63/02 - Pravilnik o integrirani pridelavi sadja, Ur. I. RS št. 63/02 - Pravilnik o integrirani pridelavi grozdja, Ur. I. RS št. 63/02 - Council Regulation (EEC) No 2092/91 - Council Regulation (EC) No 1804/99 - Council Regulation (EEC) No 1257/99 <p><u>Mednarodna primerljivost:</u></p> <p>Mineralna gnojila: kazalnik je primerljiv vsebinsko, ne pa tudi časovno. V Sloveniji se podatki o porabi mineralnih gnojil zbirajo in objavljajo za koledarsko leto, v EU pa za t.i. gnojilno leto, to je od 1. julija do 30. junija.</p> <p>Sredstva za varstvo rastlin: Primerjava skupne prodaje med državami ni smiselna, saj gre pri tem za seštevke aktivnih snovi z izredno različno stopnjo toksicnosti. Novejše vrste pesticidov so biološko vse močnejše in zato učinkovite že v majhnih količinah, starejše (predvsem na osnovi bakra in žvepla) pa so biološko šibkejšje in se zato uporabljajo v neprimerno večjih količinah.</p> <p>Število živine na enoto kmetijskih zemljišč: kazalnik je mednarodno primerljiv</p> <p>Povprečna mlečnost na žival: kazalnik je mednarodno primerljiv</p> <p>Povprečna pridelka pšenice in koruze: kazalnika sta mednarodno primerljiva</p>
--	--

	<p>Ekološko in integrirano kmetovanje: kazalnika sta mednarodno primerljiva.</p> <p><u>Nacin prikaza</u>: agregatno za celotno gospodarstvo</p> <p><u>Merska enota</u>: tone oz. kilogrami na hektar, GVŽ na hektar, litri na žival, število oz. delež ekoloških kmetij in kmetij v integrirani pridelavi v skupnem številu kmetij, površina oz. delež ekološko in integrirano obdelanih površin v skupni površini kmetijskih zemljišč v obdelavi</p>
VIR PODATKOV ZA SLOVENIJO	<p><u>Institucija (publikacija)</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – SURS: Statisticne informacije, Statisticni letopis – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Fitosanitarna uprava RS – Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor – preračuni UMAR <p><u>Frekvenca objavljanja</u>: letno</p>
RAZPOLOŽLJIVA CASOVNA VRSTA	1995 – 2005
MEDNARODNE PRIMERJAVE	<ul style="list-style-type: none"> – Eurostat, spletne strani http://epp.eurostat.ec.eu.int/portal/page?_pageid=1996.45323734&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=welcomeref&open=/&product=EU_MASTER_forestry&depth=2 – European Environment Agency, spletne strani (http://themes.eea.eu.int) – Research Institute of Organic Europe, spletne strani (http://www.organic-europe.net)